

Aleg. 134.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o wniosku posła Władysława Wolańskiego w sprawie opustu podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 5. października b. r. przydzielony komisji administracyjnej wniosek posła Władysława Wolańskiego składa się z 3 części.

Pierwsza jest powtórzeniem kilkakrotnie ponawianych wezwań do c. k. Rządu, domagających się rozszerzenia przepisów o opustach podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych i na inne dotychczasową ustawą nieprzewidziane rodzaje klęsk, jak zniszczenie plonu przez mrozy, wiatry, posuchę, myszy, szkodliwe owady itp.

Komisya jest silnie przekonaną o słuszności i potrzebie takiego rozszerzenia dotychczasowych zastarzałych przepisów, a i Wysoki Sejm kilkakrotnie powtórzonemi rezolucjami do c. k. Rządu potrzebę tę wypowiedział — zbyt czynnem przeto byłoby, dobrze Izbie sejmowej znane argumenta, potrzebę tę uzasadniające, ponownie przytaczać.

Nie były też te wezwania do c. k. Rządu zupełnie bezskutecznymi, bo jakkolwiek dotąd pozytywnego rezultatu nie osiągnęły, to nie spotkały się przecie z odmowną odpowiedzią, owszem reskryptem c. k. Ministerstwa finansów z dnia 22. kwietnia 1875 l. 3928 i powołaniem się na ten reskrypt w odpowiedzi na rezolucję sejmową z roku 1876. oznajmił c. k. Rząd, że sprawa rozszerzania istniejących dotąd przepisów co do opustu podatku gruntowego i inne jak dotychczasową ustawą przewidziane klęski w obsiewach, wziętą będzie pod rozwagę przy wniesieniu projektu do ustawy przewidzianej w §. 6. ustawy o regulacji podatku gruntowego z dnia 24. maja 1869. mającej normować przyzwalanie opustu w podatkach z powodu klęsk elementarnych.

Jakkolwiek przeto te po dwakroć powtórzone oświadczenia c. k. Rządu mieszczą w sobie uznanie potrzeby rewizji dotychczasowych przepisów w kierunku wypowiedzianych przez Sejm życzeń i zapowiedź mającej; niemniej zapowiedź ta dotąd w czyn się nie przeobraza — mimo, że klęski rolnika dotyczące nie czekają. Przyspieszenie przeto zapowiedzianej rewizji rzezzonej ustawy wydaje się tak pożądanem, że komisya nie wacha się w tym duchu zmodyfikowanego wniosku p. Wł. Wolańskiego Wysokiemu Sejmowi do uchwały zalecić.

Druga część wniosku uzupełniona i wyjaśniona przemówieniem wnioskodawcy przy motywowaniu zawiera żądanie, by wymiar opustu podatkowego w stosunku do zniszczonego plonu był sprawiedliwiej unormowane — niż to dotychczasowa ustawa postanawia.

Dotychczasowa ustawa z dnia zawiera postanowienie, że w wypadku całkowitego zniszczenia plonu ma być dozwolony opust całkowity — w razie zniszczenia połowy plonu i wyżej opust połowy podatku — w razie zniszczenia $\frac{1}{3}$ plonu i wyżej opust $\frac{1}{4}$ podatku — a zniszczenie poniżej $\frac{1}{3}$ plonu nie mają być zgoła uwzględniane. Że zniszczenie poniżej $\frac{1}{3}$ plonu n. p. $\frac{1}{4}$ plonu jest bardzo dotkliwym, dowodzić nie potrzeba — wszak wiadomo każdemu praktycznemu gospoda-

rzowi, że ta część plonu w bardzo licznych wypadkach stanowi dopiero właściwy dochód rolnika — już przeto wykluczenie od prawa opustu tej części szkody jest niesprawiedliwym. Lecz jeszcze bardziej rażącymi są powyższe odstopniowania opustów w stosunku do szkody; według nich bowiem opust powyżej $\frac{1}{2}$ podatku jest prawie iluzją; bo jak słuszenie wnioskodawca uważa — nawet w razie wielkiej zupełnej klęski, jakaś chociaż nieznaczna część plonu uniknie zniszczenia, a przeto i w tym razie tylko połowa podatku może być opuszczoną.

Również słusznem i uzasadnionem jest życzenie, zawarte w ostatnim ustępie wniosku pośle W. Wolańskiego, zmierzające do tego, by opust podatku dozwolany był w razie klęski w krótszym przeciągu czasu, niż się to dotąd praktykuje. Liczne przykłady pouczają, że nawet w razie skonstatawania klęski elementarnej, uprawniającej do opustu, na opust ten i odpisanie podatku wyczekiwać trzeba zazwyczaj długo, niekiedy lat parę, a tymczasem z całą surowością, ściągane bywają podatki bez względu na brak środków do ich opłacania. Jeżeli gdzie, to tu sprężyste i szybkie traktowanie i załatwianie jest wskazane, a w tym kierunku idące żądane na zupełne zasługują uwzględnienie.

Z tych powodów

Komisja administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył przyjście do skutku ustawy przewidzianej w § 6. ust. z 24. maja 1869, mającej unormować przyzwalanie opustu podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych, aby stosunek opustu do zniszczonej części plonu był w tej ustawie sprawiedliwiej niż w dotychczasowej unormowany; wreszcie by przyznawanie i odpisywanie podatku załatwiane było z koniecznym pospiechem.

We Lwowie, dnia 18. października 1881.

Grocholski w. r.

Przewodniczący.

M. Onyszkiewicz w. r.

Sprawozdawca.